

General Certificate of Secondary Education
2024

Uimhir Lárionaid

--	--	--	--	--

Uimhir Iarrthóra

--	--	--	--	--

Cúram Sláinte agus Sóisialta

Aonad 1
Forbairt Phearsanta
Sláinte agus Folláine

[GHL11]

GHL11

DÉ LUAIN 13 BEALTAINÉ, IARNÓIN

AM

1 uair 30 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.

Ní mór duit na ceisteanna a fhreagairt sna spásanna chuige sin.

Ná scríobh taobh amuigh den achar bhoscáilte ar gach leathanach ná ar leathanaigh bhána.

Comhlánaigh le dúch dubh amháin. **Ná scríobh le peann glóthaí.**

Freagair **gach** ceist.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 100 an marc iomlán don pháipéar seo.

Léiríonn figiúirí idir lúibíní atá priontáilte ar thaobh na lámhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeisteanna **2(e)(i)**, **3(a)(ii)** agus **3(f)**.

1 Is tuismitheoir aonair í Alison, atá 20 bliain d'aois, agus tá buachaill beag aici, Noah, atá trí seachtaine d'aois. Tá cónaí orthu in árasán beag. Tá súil ag Alison go bhfillfidh sí ar a post mar altra fiacloireachta nuair a bheidh Noah níos sine.

(a) Tá Alison i gcéim na beatha ar a dtugtar luath-aosacht, is é sin ó

_____ go _____ bliain.

[2]

(b) Sainithin an cineál caidrimh atá idir Alison agus Noah.

_____

[1]

(c) Anois agus Alison ina tuismitheoir nua, mínigh **dhá** dhóigh a bhféadfadh sé sin tionchar a imirt ar a forbairt intleachtúil agus **dhá** dhóigh a bhféadfadh sé tionchar a imirt ar a forbairt shóisialta.

Tionchair ar fhorbairt intleachtúil

1. _____
_____
_____
_____ [2]

2. _____
_____
_____
_____ [2]

Tionchair ar fhorbairt shóisialta

1. _____
_____
_____
_____ [2]

2. _____
_____
_____
_____ [2]

[Tiontaigh an leathanach

(d) Tá muintir Alison ag cuidiú léi déileáil leis an athrú ina saol anois agus í ina tuismitheoir nua.

Bain úsáid as na ceannteidil thíos le cur síos ar an dóigh a bhféadfadh muintir Alison cuidiú léi déileáil leis an athrú seo ina saol.

Tacaíocht mhothúchánach

---

[3]

Comhairle agus faisnéis

---

[3]

Cuidiú praiticiúil

---

[3]

(e) Tá ioncam íseal ag Alison cionn is go bhfuil sí ar shaoire mháithreachais agus ní fhaigheann sí ach Pá Máithreachais Reachtúil.

Mínigh trí dhóigh a bhféadfadh ioncam íseal tionchar a imirt ar shláinte agus ar fholláine fhisiciúil an duine.

1. _____
_____
_____
_____ [2]

2. _____
_____
_____
_____ [2]

3. _____
_____
_____
_____ [2]

[Tiontaigh an leathanach

(f) (i) Tá Noah i gcéim na beatha ar a dtugtar naíonacht, is é sin ó

_____ go _____ bliain.

[2]

(ii) Déan cur síos ar na patrún a mbeifí ag dúil leo maidir le forbairt intleachtúil agus shóisialta le linn na naíonachta.

An patrún a mbeifí ag dúil leis maidir le forbairt intleachtúil le linn na naíonachta

---

---

[3]

An patrún a mbeifí ag dúil leis maidir le forbairt shóisialta le linn na naíonachta

---

---

[3]

2 Tá galar corónach croí (GCC) (*CHD*) ar Frank, atá 72 bliain d'aois.

(a) (i) Tá Frank i gcéim na beatha ar a dtugtar seanaosacht, is é sin

_____ + bliain. [1]

(ii) Déan cur síos ar an phatrún a mbeifí ag dúil leis maidir le forbairt intleachtúil le linn na seanaosachta.

_____
_____
_____
_____
_____ [3]

(b) Mínigh cén dóigh a bhféadfadh an aois drochthionchar a imirt ar fhéinchoincheap Frank.

_____
_____
_____
_____ [2]

(c) Sainaithin trí dhóigh a bhféadfadh GCC (*CHD*) tionchar a imirt ar shláinte agus ar fholláine fhisiciúil Frank.

1. _____ [1]

2. _____ [1]

3. _____ [1]

[Tiontaigh an leathanach

(d) Tá cónaí ar Frank i sráidbhaile beag. Tá an t-ospidéal is gaire dó tríocha míle ar shiúl agus tá an tseirbhís bus go holc ar fad. Níl carr ag Frank níos mó. Baineann sé sult as réimse gníomhaíochtaí sa phobal áitiúil s'aige. Tá comharsana maithe ag Frank a thugann cuairt air go minic lena chinntiú go bhfuil sé go maith.

Agus na ceannteidil seo a leanas in úsáid agat, déan cur síos ar an dóigh a bhféadfadh an suíomh geografach tionchar a imirt ar shláinte agus ar fholláine Frank.

Tionchar ar shláinte agus ar fholláine fhisiciúil

---

[3]

Tionchar ar shláinte agus ar fholláine mhothúcháin

---

[3]

Tionchar ar shláinte agus ar fholláine shóisialta

---

[3]

[Tiontaigh an leathanach

14076.02

20GHL1109

(b) Bíonn Olena ag obair i siopa caife gach Satharn.

Mínigh an dóigh a bhféadfadh sé seo dea-thionchar a imirt ar a féinchoincheap.

---

[2]

(c) Sainaithe an cineál caidrimh atá ag Olena leis an bhainisteoir ar an tsiopa caife.

---

[1]

(d) Tá caidreamh maith ag Olena lena muintir agus lena cairde.

Déan cur síos ar an dóigh a bhféadfadh na caidrimh seo dea-thionchar a imirt ar a forbairt mhothúcháinach.

---

[3]

(e) Is é is guaiseacha oibre ann ná rioscaí nó contúirtí a bhaineann le post ar leith.

Mínigh trí dhóigh a bhféadfadh na guaiseacha oibre a bhaineann lena post ag an tsiopa caife tionchar a imirt ar shláinte agus ar fholláine fhisiciúil Olena.

1. _____
_____
_____
_____ [2]

2. _____
_____
_____
_____ [2]

3. _____
_____
_____
_____ [2]

[Tiontaigh an leathanach

LEATHANACH BÁN
NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

14076.02

20GHL1118

LEATHANACH BÁN

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

14076.02

20GHL1119

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	

Marc Iomlán	
-------------	--

Uimhir Scrúdaitheora

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.

14076.02/1

20GHL1120